19e Jaar, No. 54. 's HERTOGENBOSCH. Zaturdag 8 Mei 1847.

DE NOORD-BRABANDER

Staats- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor 's Stad . f 12.
Franco per post . „ 14.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN:
15 cents de regel.
behalve 35 cents zegel.

DICERE VERUM QUID VETAT?

PROVINCIAAL GEREGTSHOF IN NOORD-BRABAND.

ZITTING VAN WOENSDAG 5 MEI.

Voorzitter de Vice-President van het Hof Mr. Van Heusden.

Op dien dag is, zoo als wij reeds gemeld hebben, voor dit Hof behandeld de zaak van den heer P. C. Clerkx, die schrijver dezes het reeds overbekende dichtstukje *de Verstotelingen* voorkomende in ons blad van den 22 December 1846, appellant van de veroordeeling tegen hem uitgesproken door de Arrondissements-regtbank dezer stad, terwijl het publiek ministerie ongelijks tegen die veroordeeling in appel *a minima* was gekomen.

Nadat de raadsheer Mr. Jespers rapport over deze zaak had uitgebragt en door den heer Subst. Griffier de gevorderde stukken waren voorgelezen, werd de tegenwoordigheid van den appellant door den Voorzitter geconstateerd en op dezes vraag zoo door het publiek ministerie als door de verdediging verklaard, dat geene nieuwe getuigen waren opgeroepen door de verdediger voorgelegd, het woord over de zaak gevoerd, waarop wij nader verslag zullen geven en verzoekt dat het Hof de voorlezing daarvan zal bevelen. De Procureur-Generaal, die in deze zaak in persoon de functien van het Openbaar Ministerie waarnam, vroeg inzage der stukken en verklaarde wijders niet in de gelegenheid voorlezing van hetzelve te kunnen toestemmen, indien het strekken moest om daardoor, in art. 368 C. P. verboden, te leveren bewijs, mits dus de bedeeling der verdediging bij de overlegging van dit stuk, alvorens tot voorlezing te kunnen toestemmen.

Mr. A. F. X. Luyben, die den appell. in deze zaak, antwoordde dat hij van het stuk al partij zou trekken, die daarvan te trekken was, dat het behoorde voorgelezen te worden, omdat het authentiek was; de Proc. Gen. verklaarde zijne rejitie; de al of niet voorlezing van het bedoelde stuk aan de beslissing van het Hof over te laten, het verwijderde zich om te deliberéren en keerde terug, nadat de uitspraak, die het stuk door den heer Griffier deed voorlezing van dit stuk, het behelsde een authentiek afschrift van het proces-verbaal, door den heer Burgemeester van Nistelrode, in zijne kwaliteit als ambtenaar van de Policie, opgemaakt, bij welke klagt van de zijde van Rooy en zijne vrouw tegen de familie van den man der vrouw Verhoeven, wegens beleedigingen door den burgemeester van Nistelrode gehouden.

Proc. Gen. thans een, het woord gevoerd, onderzocht de onderhavige aanklagt en de wijze waarop deze ingesteld, en de wettelijkheid van het proces-verbaal, waarbij deze klagt ingediend, was het publiek ministerie, evenwel alleen merkt men overdreven. De woorden: dat de gramschap des burgemeesters door verhittenden drank nog verhoogd was, leveren de aantijging van dronkenschap niet op. Trouwens, zegt hij, wij zouden kunnen aanvoeren dat door dien drank juist de koelheid bedeeld wordt, welke de burgemeester zat te drinken, toen het voorval gebeurde, wij toch kunnen ook eenen beeten drank mag genoemd worden. Pl. erkent, dat in dit beweren overdrijving zou gelegen zijn, doch zegt hij, even zoo is aan de andere zijde, de beteekenis dier woorden in den tegenovergestelden zin overdreven. Er is slechts gezegd dat de Burgem. sterken drank gedronken had.

Het den burgemeester ten laste gelegde kan dus niet alleen niet gezegd worden hem aan criminele of correctionele vervolgingen of aan de verachting en den haat zijner medeburgers bloot te stellen, maar is ook van alle gewigt ontbloot. Indien het Hof de ten laste gelegde feiten beoordeelt zoo ze daar staan, zal zulks voorzeker ook bij hetzelve dit gevoelen doen ontstaan, te meer nog wanneer men ragaat, dat de burgemeester hier eene daad van zijn policieambt vervulde.

2° Het dichtstuk was niet hoofdzakelijk tegen den burgemeester gerigt; deze wordt er slechts in het voorbijgaan in aangehaald; de bekl. kende den burgemeester niet eens.

3° Moet niet uit het oog verloren worden dat het stuk in versen geschreven is; in proza heeft elk woord zijne waarde; bij eenen dichter is zulks het geval niet; deze moet soms veel voor de versmaat, voor den rijm doen, en kiest bij voorkeur woorden, die indruk maken. Deze beschouwingen zullen ook veel van het gewigt der zaak wegnemen.

b. Het den burgemeester van Nistelrode ten laste gelegde feit behelsde waarheid, althans ten aanzien van den beklaagde; dit wordt bewezen door een authentiek stuk, namelijk het thans overgelegd en voorgelezen proces-verbaal, waarbij een brief was gevoegd, die in nog hardere bewoordingen was samengesteld dan het proces-verbaal en dan het dichtstuk zelf. Wel is uit de debatten voor de regtbank gebleken, dat de burgemeester van Nistelrode anders gehandeld heeft, dan in dat proces-verbaal wordt opgegeven; doch de bekl. kon zulks onmogelijk weten, ten aanzien van dezen kan gezegd worden dat het door hem beschreven feit bewezen wordt door een authentiek stuk in den zin van art. 370 C. P.

Nog merkt pl. op, dat het hier [illegible] proces-verbaal niet opgemaakt is en [illegible] beklaagde, eene aanvoudige [illegible] teekeningen zal zulks doen zien. [illegible] het proces-verbaal is opgemaakt in den [illegible] dat de bedoelde vrouw dezelfde is. Waarlijk, was aangekomen, dat [illegible] Er ligt dus geen laster in den [illegible] wet en hij verwacht [illegible] dat [illegible] der drankzuchtigheid van [illegible] den, en de bekl. van alle [illegible] heven.

[illegible]

II. In drie gevallen, en mogt de laster niet kunnen geëxcuseerd worden, bestaan in deze zaak zoo vele verligtende omstandigheden, dat pl. hoopt, dat het Hof aanleiding zal vinden tot toepassing van art. 463 C. P. en hun eenvoudige politiestraf zal opleggen, waarvoor verwijzen zal het ontzetten der regten in art. 42 omschreven, wijl deze condemnatie den bekl. geheel in den grond zou boren en welke ontzetting, zoo als pl. tracht te betoogen, buiten toepassing dan worden gelaten.

Tot staving der verligtende omstandigheden zal pl. niet herhalen, hetgeen hij reeds gezegd heeft over het weinig belang van het aangetijgde feit, noch dat het blijkbaar doel van het stuk niet tegen den burgemeester van Nistelrode gerigt was, die er slechts ter zijde in werd aangehaald, terwijl het voorname deel van het stuk was, om medelijden tegens de armen op te wekken. Pleiter merkt alleen nog aan:

1° Dat het feit, ten aanzien van den bekl. niet uit de lucht gegrepen was, en dat het ook gene verzinsels waren. Men mag den bekl. van *onvoorzigtigheid* beschuldigen in het mededeelen der daadzaken, zoo als de heer Procureur-Generaal zelf zijn gedrag bestempeld heeft, maar dan blijkt het toch ook tevens, dat bij voor die onvoorzigtigheid te zwaar gestraft is.

2° Men zegge ook niet dat hij misbruik gemaakt heeft van hetgeen hij in zijne betrekking wist, daar de zaak reeds ruchtbaar geworden was en de bekl. dezelve in eene openbare plaats, in eene herberg, had hooren verhalen.

3° Had de bekl. een aantal exemplaren van zijn gedicht geschreven, in dat hetwelk voor den *Noord-Brabander* bestemd was, kwam de naam van *Nistelrode* niet voor; abusievelijk echter is aan dat dagblad een afschrift gezonden, waarin die naam volvuit geschreven stond.

4° De bekl. heeft alle mogelijke pogingen aangewend, om de zaak af te maken en den burgemeester eene billijke genoegdoening te geven, doch al die pogingen hebben afgestuit op den onwil van het publiek ministerie. Het publ. ministerie was voorzeker in zijn regt, om de zaak *ex-officio* te vervolgen en mag dus daarover niet misprezen worden, doch had zulks den beklaagde behoorem te zeggen; doch het heeft hem lang in onzekerheid gelaten, zoodat de bekl. op eene schikking hopende, de gelegenheid, om behoorlijke middelen tot zijne verdediging aan te wenden, gedeeltelijk heeft laten voorbijgaan. Hij heeft echter gedaan wat hij vermeende te kunnen doen, en eene openlijke retractatie in hetzelfde dagblad doen plaatsen, welks zoo even aan het hof voorgelezen is; in weerwil daarvan is zoo een zwaar vonnis tegen hem geveld.

Eindelijk moet pl. terugkomen op het pleidoon van het publiek ministerie voor de regtbank. Pl. gaat hier dit pleidooi, waarvan wij ook reeds een resumé gegeven hebben en onze wijze van zien mededeelden, na, hij merkt op dat het gedicht van den beklaagde daarin op eene bespottende wijze wordt beoordeeld, vooral doet hij uitkomen de wijze, waarop het publiek ministerie aangedrongen heeft op eene vroegere zaak, welke voor het hof behandeld was, doch niets tegen den bekl. opleverde dan een bloot vermoeden. Pl. veronderstelt dat al de raadsheeren met die zaak niet bekend zijn en wil dus dezelve met weinige woorden bijleggen.

De Voorzitter vermeent echter pl. hier in de rede te moeten vallen en op te merken dat de plaatsen buiten zaak moet beperken.

Pl. onderwerpt zich, doch doet nogmaals uitkomen dat er alleen een bloot vermoeden bestaat.

Pl. merkte ten laatste op, dat het Publ. Minist., hetwelk begonnen was met den bekl. in zijn regtstaat te bespotten, ten slotte van zijn pleidooi een zijpadje dorst te verklimmen, dat het hem de vrijheid zou aanbieden op de verdediging, welke hij meent voordragen, te antwoorden.

Pl. zegt, dat de beklaagde, toen hij voor zijnen regter stond, ten aanhoore van de regtbank en van een talrijk publiek in den slijk gehaald is geworden door het Pub. Min., dat de vertegenwoordiger der maatschappij is de maatschappij, regt hebbende daardoor vergoeding te vorderen van de schuldige, het Hof kan die vergoeding geven en pl. hoopt dat zulks het geval zal zijn, door de toepassing van art. 463 C. P. waartoe pl. ten slotte subsidiair, ten behoeve van zijnen client concludeert, zonder ontzegging der regten in art. 42 vermeld, waartoe het hof de bevoegdheid heeft.

De Proc. Gen. beantwoordt den pleiter, doet de woorden uitkomen, welke naar zijn inzien, den laster daarstellen.

Procureur-Generaal tracht tevens te doen uitkomen, dat de zaak wel van gewigt is, dat het artikel tegen den burgemeester zelven gerigt was en dat de omstandigheid, dat het verhaal in versen was opgesteld, geene verontschuldiging daarstelt, en ook deswege in de wet niets wordt aangetroffen.

Daarna ontvouwt Proc. Gen. zijne meening dat het overgelegde proces verbaal geen bewijs oplevert in den zin van art. 370 C. P. Ook bestrijdt ZEd. Achtbare de opinie dat, al mogt het Hof gebruik maken van art. 463 en den bekl. tot eene zeer geringe straf veroordeelen, daardoor niet kan gederogeerd worden aan art. 374 en dus de ontzegging van burgerregten moet handhaven. Hoe ongerijmd, hoe strijdig dit ook schijnen mogt, de woorden van de wet zijn duidelijk en stellig en de Regter is door de wet gebonden.

Wat het pleidooi van den Subst. Offic. bij de regtbank betreft, hiervan is ZEd. Achtb. niets op eene officieele wijze bekend en aan couranten-artikels behoeft ZEd. Acht. geen geloof te slaan. Proc. Gen. verzekert dat hij den Subst. Offic. bij de regtbank kent als een magistraat, die zijne pligten kent en loffelijk vervult, terwijl de geachte voorzitter dier regtbank niet zou gedoogen, dat het orgaan van het publiek ministerie, evenmin als de verdediger, zijn pligt te buiten ging. Proc. Gen. herhaalt hetgeen hij reeds over de toepassing der straf gezegd heeft en persisteert in zijne genomene conclusie.

Mr. Luyben beantwoordt den Proc. Generaal omtrent het wenig gewigtige van het aangetijgde feit en de bevoegdheid uit art. 463 en blijft volhouden dat de regter bevoegd is, bij die toepassing, den bekl. te ontheffen van de ontzegging der regten in art. 42 vermeld en staaft dit door arresten van het Hof van Cassatie en door *Chauveau*.

Pl. doet insgelijks hulde aan de trouwe pligtsvervulling van den Subst. Offic. bij de Regtbank, doch blijft in zijne meening volharden, dat die magistraat zich in dit geval, en voorzeker uit de loffelijkste beweegredenen, door ambtsijver te ver heeft laten vervoeren.

Na nog eene korte woordenwisseling tusschen het Publ. Min. en de verdediging omtrent de toepassing van art. 463 worden de debatten door den Voorzitter voor gesloten verklaard.

Het Hof zal aanstaanden dingsdag uitspraak doen.

DUITSCHLAND.

De leden der oppositie van den vereenigden Landdag in Pruissen hebben een ontwerp van verklaring van regten door den heer Jacke, afgevaardigde van Westfalen, bewerkt, aangenomen. De wetten van 1815, 1820 en 1823 worden daarin vergeleken met de besluiten van 3 februarij en de slotsom, welke uit deze vergelijking getrokken wordt is, dat die besluiten met de wetten in strijd zijn.

Deze verklaring is door 97 leden geteekend. Den 29 april is dezelve aan den maarschalk van den landdag ter hand gesteld, met verzoek dezelve op de orde van den dag te brengen.

Een verschrikkelijke brand heeft den 17 april te Szalouta, eene stad van 12,000 zielen in Hongarije, verwoest en een vijfde gedeelte der woningen vernield. Vele menschen zijn bij deze ramp omgekomen, doch het juiste getal is nog niet bekend.

ENGELAND.

LONDEN, 2 mei. Den 6 zal prins Albert als kanselier der universiteit van Cambridge ingehuldigd worden. De koningin zal daarbij tegenwoordig zijn en een vermaard meester is belast met het maken eener Cantate voor die gelegenheid.

— Lord Palmerston heeft in het Lagerhuis op eene interpellatie verklaard dat zijne meening niet was dat Engeland, Frankrijk en Spanje, krachtens het viervoudig traktaat in de zaken van Portugal konden tusschen beide komen; dat hij op dit oogenblik geene mededeeling kon doen van de instructien, welke hij naar Lissabon gezonden had, doch de verzekering kon geven dat door het gouvernement van H. M. geene poging onbeproefd zou gelaten worden, om Portugal te bevredigen.

— De *rev.* R. Taylor, bedienaar der godsdienst te Hartlespool, heeft een geschrift in het licht gegeven onder dezen titel, der tijden van Titus Oates waardig: « Het heidensch en het papistisch priesterdom gelijk gesteld en bewijs, dat het papismus de stelselmatige tegenstand van Satan aan het werk der verlossing is."

— Eene vrouw in het dorp Llanybyddan (Galles) heeft hare drie kinderen door ophanging van het leven beroofd. Men kent de oorzaak dezer onbegrijpelijke daad niet; de daderes is voortvlugtig.

IERLAND.

De koorts rigt op verschillende punten van het land, vooral in het noorden en het zuiden, groote verwoestingen aan. De administratie van de artillerie laat alle voorwerpen van kampering, liggers en kleeding, waarover zij beschikken kan, naar de meest geteisterde plaatsen vervoeren om er voorloopige gasthuizen naar de behoeften van het oogenblik op te rigten. Men is niet zonder bezorgdheid voor de handhaving van de rust in eenige districten, vooral in het graafschap Tipperary.

Ierland is dagelijks het tooneel van treurige gebeurtenissen, welker verhaal doet sidderen. Het volgende is er een onder dezelfden en wordt medegedeeld door de *Cork Examiner* van 30 april:

« Wij zijn heden getuigen geweest van het afgrijselijkst schouwspel. Naast de hoofdwacht van Skibbereen, onder het getimmerte, hetwelk aan dat gebouw behoort, hebben wij acht en dertig menschelijke wezens: grijsaards, jongelingen, vrouwen en kinderen, allen door elkander, zien liggen als honden of onreine dieren, tot eenige dekens hebbende de lompen welke zij als kleederen op hunne ligchamen droegen. Zij waren daar, eenigen dood, anderen stervenden, alle op hunne gelaten en vermagerde ledematen de droevige sporen der ziekte en eener aanstaande ontbinding dragende. Uit dien hoop menschelijke wezens steeg eene verpestende en walgelijke lucht op, die alleenreeds was om de ziekte te verbreiden, waarvan de meesten aangetast waren. Twee dier ongelukkigen zijn gestorven, terwijl men hen naar het workhouse vervoerde.

Dezen morgen heeft men een aantal lijken, meest van kinderen, op de straat gevonden.

De *Freeman's Journal* beschrijft in deze bewoordingen den treurigen toestand van Dublin:

De toestand van deze stad, zegt het Dublingsch blad, is bedroevend boven alle uitdrukking. Benden van stervende menschen komen uit de landelijke gemeenten om er eene toevlugt te zoeken; men ziet ze onder de portalen der openbare gebouwen, op een weinig stroo nederliggende, alwaar zij blijven tot dat de dood een einde aan hunne rampen komt maken. Ook hebben ziekten al de wijken der stad ingenomen. Wij melden als zeker het bedroevende feit dat een man, die Il. woensdag naar zijn werkplaats ging, vijf lijken in de Barrackstraat aantrof. Het waren de slagtoffers van den afgelopen nacht. Is het nog dit alles niet maar al te waar, dan wijzen wij naar Ierland, naar onze kerkhof ja.

SPANJE.

MADRID 29 april. Gisteren heeft de koningin eene commissie ontvangen, bestaande uit de heeren Olozoga, Mendizabal, Cordero en andere aanzienlijke leden der progressistische partij, belast om H. M. te verzoeken de amnestie uit te strekken tot op de ex-regent. De koningin heeft geantwoord dat hare ministers over deze zaak moesten gehoord worden en dat de vrienden van den generaal Espartero zich met hen moesten verstaan.

men leest in *El Faro*: Brieven uit Rome, van waardige personen ontvangen, melden dat vertrek van Mgr. Brunelli naar Spanje verhij is door de tijding der aankomst van het Pacheco-Salamanca en door de plannen men aan hetzelve tegens de geestelijkheid bij den secretaris voor de buitenlandzaken is echter hiervan nog geene tijding ontvangen.

PORTUGAL.

LISSABON 27 april. De zaken zijn alhier allerergst, de ellende is ten top gestegen. De bank niet; haar papier wordt met 50 pCt. verlies conteerd.

De engelsche stoomboot *Royal-Tar*, welke het vement voor 10,000 p. st. had aangekocht gen wapenen, is den 21 april door de opdelingen buit gemaakt op het oogenblik toen met 10,000 geweren en 40,000 patronen in den Kwaim.

is bezig met het grove geschut over de te brengen om de stoomboten te verwijen een begin te maken met het beschieten stad. Doch bij het afgaan der tijdingen verzeerde men dat de Koningin tot het doen van conen aan het volk besloten had en dat alles geikt was. De voorwaarden zijn aan Sa da Bandeira medegedeeld; deze heeft echter alles geweigerd, zeggende, dat hij onder de bevelen van de junta van Oporto stond.

De Koningin heeft haar ministerie veranderd.

Van eene andere zijde wordt gemeld, dat de aanbiedingen van bemiddeling door Engeland gedaan, niet aangenomen zijn. De Koning zou vertrokken zijn, om zich aan het hoofd des legers te plaatsen, de Koningin zou den maarschalk Saldanha naar Lissabon teruggeroepen hebben, om hen met de verdediging dier stad te belasten.

FRANKRIJK.

PARIJS 4 mei. De minister van oorlog heeft gisteren eene lange conferencie met den koning gehad, waarna een officier van den staf met depeches naar Algerie is gezonden.

— Er hebben weder ernstige onlusten in het departement de France plaats gehad.

Het stoffelijk overschot van den maarschalk Bertrand is te Parijs aangekomen en naar de Invalide overgebracht.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH, 7 Mei.

GISTEREN 2 mei, heden ontsnapte hier zeer behendig uit den kerker op het stadhuis, een jeugdig misdadiger, die nog geen 11 jaren oud was en wegens diefstallen, was daar gevangen. Zoo men zegt, zoude bij op het oogenblik dat de cipier de deur der gevangenis opende om eten te brengen of aan te reiken, stilletjes naar buiten gekropen en vervolgens de straat op.

4 mei. Men zegt voor waarheid dat te Veen, Jan Govertzoon van Rijswijk, op eene gewelddadige wijze zich van het leven heeft beroofd; hij zoude zich namelijk heden nacht, boven het aan den zogenaamden haalboom, hebben

OSSEREN 5 mei. Er werd hier door eenen op een stukje land genaamd: *«den Koningsen metalen stuk gevonden, ter grootte van Nederlandsen (diameter). Aan de eene zijde is kruis en omgraveerd, doch aan den kant ziet het er keurig bewerkt uit, en daar twee merkwaardige gedenteekenen, waarals een Engel voorkomt, staande op een kloot of voetstuk waarop zeer onduidelijk ters te zien zijn: de andere gedaante zit, half geknielde houding voor de eerste, en eene mand vol fruiten met beide handen houdt vast te houden; beiden worden vruchtdragenden wijngaard of wijnstok omwond; rondom deze voorstelling staat het omschrift:

S. MARIA. POMEDELLVS VERONESIS. F.

particuliere brief, heden uit Zalt-Bommel ft, behelst een allertreurigst tafereel van en de ellende, die, in weerwil der van toegebragte menschlievende ondersteuin de Boomelerwaard en omliggende heerschen. In een der dorpen heeft ziekte gisteren en eergisteren uit de handen ers gerukt en opgegeten. Het vleesch van strekt velen zoo zeer tot stilling van den dat hier en door die dieren niet meer geworden. Ja, nog veel ontzettender voorwerpen worden tot stilling des hongers gebezigd. Hoezeer, daarentegen, de goede maatregelen, welke men, door de liefdadigheid daartoe in staat gesteld, aanwendt, doel treffen, kan hieruit blijken dat te Driel waar 1000 armen met soep gevoed worden, geen enkele gestorven is, gedurende de veertien dagen dat zulks heeft plaats gehad. Op een aantal andere plaatsen kan aan zoo iets niet gedacht worden, en het is te vreezen dat de nood nog lang zal aanhouden, dewijl vele arbeiders te veel verzwakt zullen zijn om hun gewoon zomerwerk te verrigten. Hoeveel de liefdadigheid onzer stadgenooten dus ook hier reeds gedaan heeft, twijfelen wij niet of zij zal bij een zoo grooten nood, die zich over 12 of 13 dorpen uitstrekt, nog ver van uitgeput wezen.

(*Rott. Ct.*)

's HAGE, 5 mei. De gezondheidstoestand van Z. M. neemt steeds in beterschap toe; Z. M. heeft een zeer rustigen nacht gehad, en er is heden evenmin als gisteren een bulletin uitgegeven.

— Gisteren middag is de spoorweg tot Schiedam bereden door eenen trein, bestaande uit zeven wagens, gesleept door de locomotief *de Leeuw*. De rid is met het beste gevolg afgelegd.

Heden is nopens Zr. Mr. gezondheidstoestand uitgegeven het volgende, bulletin: »De aanval der tusschenpoozende koorts is niet meer teruggekeerd. Z. M. de Koning gevoelt zich zeer wel.

's HAGE, 6 mei 1847.

P. F. J. EVERARD, M. D. BECKERS, M. D.

ROTTERDAM, 5 Mei. Dezer dagen gaat bij onze voornaamste handelskantoren rond een rekwest aan den Koning, hoofdzakelijk inhoudende verzoek om vermindering van brievenporto's bij de rijks-postkantoren. Wij hopen dat deze meermalen aangewende pogingen weldra met goed mogen bekroond worden.

(*N. R. C.*)

— Uit eene goede bron vernemen wij, dat de opening van den spoorweg tusschen Rotterdam en Amsterdam, zal plaats hebben op 1 junij e. k., en dat die voorzigtigheidshalve tot na de Pinksterdagen, die een zeer druk verkeer op dien spoorweg lieten verwachten, is uitgesteld.

(*Id.*)

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 6 Mei.

Ten 11 ure was de Kamer voltallig, de vergadering werd evenwel nog niet geopend. Menigvuldige drukke conferentien op tusschen de leden onderling en tusschen hen en Z. Exc. den minister van financien; een gedeelte der leden meer bepaaldelijk uit de landprovincien afgevaardigd was in de sectie-kamers bijeen. Na eenig verwijl verwijderden zich ook al de overige leden, en duurde de afwezigheid toen nog ongeveer een half uur voort.

Ten 12½ ure opende de voorzitter de vergadering.

Nadat kennis gegeven was van het inkomen bij de Kamer van een boekwerk bij de Gebroeders Belinfante uitgegeven getiteld: *Een woord betreffende de Graanwet*, bedenkingen tegen het werkje getiteld: *Daadzaken betrekkelijk de Graanwet*, en ook van zestig exemplaren der *Groningsche Courant*, een artikel behelzende over de graanwet, en nadat de commissie voor de petitien bij monde van de heeren Egter, Nap en van Leeuwen verslag had gedaan op eenige in hare handen gestelde adressen, zeide de heer voorzitter; dat de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot *intrekking der Graanwet* heden aan de orde waren gesteld, doch *dat er redenen bestonden om die discussiën heden niet te doen aanvangen*, stellende Z. Ed. Mog. voor, om die te houden op morgen ten 11 ure. Daarna werd de vergadering gescheiden.

De reden van deze verdaging is, naar men vernoemt, daarin gelegen, dat er gisteren avond laat nog van een voorstel sprake was, dat gedaan zou zijn (1) of worden, de strekking hebbende, om de beide heerschende gevoelens over het aangeboden wets-ontwerp en voor de al of niet intrekking der graanwet, nader tot elkander te brengen, en, zoo mogelijk te vereenigen. Men meent te weten dat dit gedaan of nog te doen voorstel in verband zou staan met het gisteren door den heer van Dam c. c., ter tafel gebragte, en dat het ook van dien kant uitging.

Zitting van 6 Mei.

In deze zitting heeft de beraadslaging plaats gehad over het wetsontwerp tot intrekking der wet van 29 december 1835 enz. Voor den aanvang dezer beraadslaging is door den Voorzitter aan de

(1) *In de zitting van heden is van geen beraadslagingen kennis gegeven.*

Vergadering kennis gegeven dat door de Regering in het wetsontwerp laatstelijk nog eenige wijzigingen gebragt zijn.

Nadat die wijzigingen in de afdeelingen onderzocht en daarover een algemeen verslag was uitgebragt, zijn de beraadslagingen over het gerezen wets-ontwerp geopend en is hetzelve in den afloop daarvan met 54 tegen 4 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren Luijben, Menso, Star Busmann en Moddermann.

De beraadslaging over het wets-ontwerp tot regeling en afsluiting der fondsen voor kwade posten is vastgesteld op aanstaanden Zaturdag.

Mengelwerk.

DE SPOORWEG.

(*Vervolg.*)

II.

Ondanks de menigte, welke zich, toen de dienst geëindigd was, in het voorportaal der St. Rochuskerk voortdrong, vermeed een jeder zorgvuldig om den ouden blinde te stooten, en men zag op het gelaat zijner dochter eene uitdrukking van erkentelijkheid voor de bezorgdheid, welke bij haar niet onopgemerkt bleef. Toen zij eindelijk in de straat gekomen waren, zeide zij aan haren vader:

— Vader! zijt gij nog voornemens om naar den heer Lagrange te gaan?

— Maar dit is immers ook uwe denkwijze?

— Ja vader.

— Welnu, laat ons dan gaan.

Toen men Germaupré en zijne dochter bij den notaris aanmeldde, kwam deze hen te gemoet en betuigde hun op de hartelijkste wijze, hoe aangenaam hem dit bezoek was.

— Er loopt een weinig eigenbelang onder, mijn vriend, hernam Germaupré, mijne dochter en ik komen nogmaals uwen raad inwinnen, waarmede wij ons steeds zoo wèl bevonden hebben. Gij weet waarschijnlijk dat onze bankier de schelmsche zijne erfgenamen hebben ons verwittigd, dat zij de maatschappij van hunnen oom verlaten wilden, en ons de gelden, welke wij bij hem geplaatst hebben, terug gaven. Aan wien zullen wij nu ons klein vermogen toevertrouwen? Maak raad, gij ons?

De heer Lagrange dacht eenige oogenblikken na en antwoordde:

— Wat zoudt gij denken over aandeelen in de spoorwegen. Dit is de voordeeligste plaatsing, welke ik voor dit oogenblik ken en gij moet kans dat uw kapitaal binnen kort verdubbeld zal zijn.

— Wat zegt gij daarvan Laurentia? voegde de oude blinde aan zijne dochter, op eenen toon, welke duidelijk te kennen gaf, hoeveel dit voorstel hem streelde.

— Beste vader.

De heer Lagrange meende te ontwaren dat Laurentia eenigen afkeer voor zijn voorstel had en drong bij haar op eene verklaring aan.

— Welnu, zeide Laurentia, om u de waarheid te zeggen: de spoorwegen dragen zoo weinig in de deelneming weg, dat ik aan elke andere wijze van plaatsing de voorkeur zou geven; intusschen ben ik bereid, mijnen afkeer aan het verlangen mijns vaders op te offeren.

— Mijnentwaarde, hernam de oud-notaris, bestaan er redenen voor dien afkeer, dan is dezelve natuurlijk.

— O, geheel natuurlijk, mijnheer.

— Dan zal het niet moeijelijk zijn, dien te verwinnen; morgen gaat gij met mij mede naar Saint-Germain.

Laurentia schudde het hoofd tot teeken van weigering.

— Het is niet uitbundige blijheid der heer Lagrange, dat men eene zekere voldoening smaakt, wanneer men als in eene stille vaart voortgleed, welke niets stuiten kan, wordt voortgesleept

— Mijnheer, hernam Laurentia, gij weet dat mijn vader en ik, te midden van Parijs, in eene volkomen afzondering leven; het is dus licht mogelijk dat mijne denkwijze over de spoorwegen, welke thans zoo zeer allen gemoederen bezig houden eene dwaling is; doch ik bekenne dat ik tot heden die uitvinding beschouwd heb, als door den vijand van het menschelijke geslacht ingegeven;

en een woord, als een werk aanmerkelijk en heiligend, waarop de zegen des hemels met vusten kan.

Indien ik wist, dacht zij, dat het dan eene zoo groote onbeleefdheid zou geweest hebben? Dief land, ik geloof, dat ik mijn plaat, alle, groote ontdekkingen aan den ingenieur van den Opperste Meester van hemel en aarde moeten toegeschreven worden; hij alleen kan den mensch op den weg des vooruitgangs brengen, en schenkt in elke eeuw de mate van denkvermogen. Steeds is het ons niet gegeven iets volmaakts daar te stellen en van daar de ongelukken welke ons zoo rijk in de landen, die sedert jaren in het bezit dier bewonderenswaardige werktuigen zijn, verspreid hebben, doch alleen de waarheid over de uur getuigen. Overigens, die ongelukken waarin wij niets zien, dan hetgeen onze oogen treft kunnen, naar mijne meening, beschouwd worden als eene waarschuwing, welke God den menschen zendt, om ze te dwingen uit den staat van onverschilligheid, waarin hunne ziel wegkwijnt, op te staan; zij zijn het gloeijend ijzer, op de wonden gelegd, hetwelk eerst de smart vermeerdert, om haar later te genezen.

— Ziedaar eene ernstige beraadslaging, door eene zeer eenvoudige zaak, de plaatsing van eenige fondsen, uitgelokt, merkte Gerhaudpré op.

— Is waar, doch ik wilde mijn goede Laurentia overtuigen, dat haar gewetensangst ongegrond is en dat men de hand niet leent aan een werk, hetwelk God afkeurt, wanneer men tracht, ons land in het bezit te stellen van de voordeelen, welke het uit de spoorwegen putten moet.

— En, mijn kind, bedenk eens, hernam de oude schilder op een' vrolijken toon, indien deze plaatsing ons vermogen niet aangroeijen. Honden wij wellicht alken zomer eenige maanden buiten kunnen gaan doorbrengen, bijvoorbeeld, in het dal Houbourcy, hetgeen men zoo zeer om deszelfs bekoorlijkheid roemt.

— Mijnheer, zeide Laurentia aan den notaris, gij zult mij wel niet als eene baatzuchtige ziel beschouwen, indien ik u vraag, of er geen gevaar voor verlies is?

— Ik zie er geen gevaar in, mijn kind, overigens zullen buiten dien bij eenen bankier gelaatst worden, totdat de tijden der betaling van de voordeelen daar zijn.

Laurentia dacht niet danger te mogen aanzien; daarbij was het klaarblijkelijk dat haar vader onbedachtzaam de schoone vrijheid, welke hij had, niet zeer voor die zaak overhelde. Toen men vervolgens gekomen was omtrent het getal aandeelen, welke men zou aankoopen en het huis, alwaar het geld voorhanden zou gelaatst worden, namen Laurentia en haar vader afscheid van hunnen ouden vriend.

— Dus, zeide de heer Lagrange bij het uitgaan, het blijft bepaald dat ik morgen Laurentia kom halen om naar Saint-Germain te gaan.

— Verschoon mij, mijnheer, antwoordde Laurentia, maar een uitstapje zonder mijnen vader zou mij geen vermaak aanbrengen.

— Bange meid, zeide de notaris lachende.

— Indien iemand dermate aankleven heeft, mijnheer Laurentia, zal ik u bewijzen dat ik op de goedheid des hemels hopende, niet vrees mijn die verschrikkelijke machines te wagen.

— Wij dulden niet, zeide de heer Lagrange.

Gerhaudpré en zijne dochter volgde de boulevards om huiswaarts te keeren, het weder was buitengemeen schoon en de zelfs veeldadige invloed kwam nog de zuchtingen, welke de oude schilder in zijne ontwerpen voor de toekomst bestierde, vermeerderen.

(*Vertaald hiervan.*)

Advertentien.

*** TERSTOND eene Gereformeerde **DIENST-MAAGD** gevraagd bij Heeren *PLATO*.

H. SCHRÖDER GEB. BODENSTAFF,

Berigt dat zij wederom heeft de Nieuwste Modellen der HOEDEN, MUTSEN, MANTELETS, VISITES, ITALIAANSCHE FANTAISIE-, en ORDINAIRE STROOIJEN; met dat zij ook heden mede van alle soorten van GILDE STROOIJEN voorzien is in haar Magazijn, GROS DE NAPLES, en GROS D'ITALIE.

Bekendmaking.

De ONTVANGER DER REGISTRATIE EN DOMEINEN te *Helmond*, zal ten overstaan van den Notaris *ADRIANUS FRANCISCUS VAN BUSCHOT* in het openbaar verpachten in *Zaturdag den 29 Mei* 1847, des voormiddags ten tien ure, ten huize van de Weduwe *VAN HULL*, aan de kanaalbrug, aldaar over het seizoen van 1847

HET GRASGEWAS,

staande op de Leidijken der Zuid-Willemsvaart, van af de limieten der provincie *Noord-Braband* en *Limburg*, tot en met de verbreeding bij de Sluis No. 5 onder *Erp*.

Helmond den 26 April 1847.

De Ontvanger voornoemd,
VAN MEURS.

Het KOLLEGIE VAN REGENTEN over de *GODSHUIZEN en ALGEMEENE ARMEN* te *'s Hertogenbosch*, door de heildadige nadere bijdragen der Ingezetenen in staat gesteld, de uitreiking der **STAARSOEP** te hervatten te rekenen van den 7den dezer, en gedurende de maand Mei voortezetten, heeft besloten, zoodanige, SOEP ook weder tegen **Zes Cents per Portie** verkrijgbaar te stellen, en heeft vermeend zulks langs dezen weg algemeen bekend te moeten maken, onder dankbetuiging aan de Ingezetenen dezer stad voor de goede hulp hetzelve verleend om den hoogen nood der arme klasse in dezen drukkenden tijd zooveel mogelijk te leenigen.

Het Collegie van Regenten voormeld.
W. H. VAN THYE, HANNES,
President.

Voor het Rijk.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.

OPENBARE VERPACHTINGEN.

DE ONTVANGER DER DOMEINEN,
te *'s Hertogenbosch*,

zal, als daartoe gemagtigd, ten overstaan van daartoe bevoegde Autoriteiten, op de nagemelden plaatsen, dagen en uren, voor het Saisoen van den jare 1847,

VERPACHTEN:

1°. *Op Dingsdag, den 25 Mei* 1847, *des voormiddags ten 10 ure, aan de Sluis* N°. 2, *te* Middelrode.

ONDER *BERLICUM, DEN DUNGEN EN 's HERTOGENBOSCH.*

a. Het GRASGEWAS van de Leidijken der Zuid-Willemsvaart, van af Mijlpaal 112,60, tot de vereeniging dier Vaart met de Dieze binnen *'s Hertogenbosch*, verdeeld in 19 Perceelen.

2°. *Op Woensdag, den 26 Mei* 1847 *des voormiddags ten 11 ure, te 's Hertogenbosch, in het Stads-Kafhuis, bewaard bij H. Beggers, als*

a. De GRASGEWASSEN der Vestingwerken van *'s Hertogenbosch* en onderhoorige Fortes Isabella en Crevecoeur, verdeeld in 35 Perceelen.

b. De GRASGEWASSEN der Veldwerken onder *Hinthum* en *Cosmanen*.

c. De GRASGEWASSEN der Veldwerken onder *Vught*, bekend bij het Kadaster C. N°. 744 en 745 en Sectie E. N°. 988, 990, 996 en 1000.

d. De GRASGEWASSEN der Veldwerken onder *Helvoirt*, Kadaster Sectie B. N°. 734 en 737 en Sectie C. N°. 780.

e. De GRASGEWASSEN der Veldwerken onder *Esch*, Kadaster Sectie A. N°. 421 en Sectie B. N°. 422.

f. De GRASGEWASSEN der Veldwerken onder *Cromvoirt*, Kadaster Sectie C. N°. 778.

g. De GRASGEWASSEN der Veldwerken onder *Haaren*, Kadaster Sectie C. N°. 975.

h. De GRASGEWASSEN der Veldwerken onder *Boxtel*, Kadaster Sectie A. N°. 885, en 887 Sectie D. N°. 750, Sectie E. N°. 1232, 1237, Sectie J. N°. 744 en 752 en Sectie K. N°. 556.

ONDER *DOEVEREN.*

Het GRASGEWAS van het Fort *Daeveren*, aanleens van dien benevens dat van de Paaimen Dijk voor zooverre dezelve aan Rijksgehoorig

ONDER *EMPEL.*

k. Het RIETGEWAS, groeijende in de Gracht van het Fort *Crevecoeur*.

3°. *Op Vrijdag, den 28 Mei* 1847, des namiddags, ten 12 ure, te Grave, *ten huize van Mej. de Wed. C. Schenberg, in de Roskam*,

ONDER *GRAVE.*

Het GRASGEWAS der Vestingwerken aan de Linker Maas Oever der Stad *Grave*, verdeeld in 12 Perceelen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Ontvanger der Domeinen, gevestigd in de Peperstraat.

De Ontvanger der Domeinen voornoemd,
H. W. VAN GRASVELD.

De Ongelden moeten dadelijk bij elk Perceel worden voldaan.

Graanmarkt.

's HERTOGENBOSCH.

Woensdag en Donderdag 5 en 6 Mei.

ROGGE f 14.50 a f 15.00 a f 15.50
BOEKWEIT f 10.35 a f 10.65 a f 11.00.
HAVER f 3.00 a f 3.50 a f 3.80.

De zetting van het Roggebrood is voor deze stad 53½ cents de drie Nederlandsche ponden, het Nederl. pond Boter f 0.80 a f 0.90.

Voor het Brood-Distrikt Vlijmen te rekenen van Vrijdag den 7 Mei 1847, des middags te 12 ure, 33½ cents drie Ned. ponden.

Voor het Brood-Distrikt Vught, te rekenen van Vrijdag 7 Mei 1847, des voorgens ten 8 ure, 50 cts. de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het brood-distrikt Uden, te rekenen van Vrijdag den 7 Mei 1847, op 50 Cents de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het Brood-Distrikt Ravenstein, te rekenen van Zondag den 9 Mei 1847, op 50 cents de 3 Ned. ponden geregeld.

AMSTERDAM, 5 Mei.

Tarwe en Rogge weder tot verhoogde prijzen met goeden handel. Van Tarwe in cons.: 126 p. bl. Pools f 560, 565, 570; 128 p. n. Vries. f 540, 545, 555; 123, 124 p. ditto f 514, 520, 129, 130 p. Pools. f 580, 590; 119 p. o. ditto f 510, 121 p. o. Rga f 485.

Van Rogge in cons.: 120 p. Odessa f 470; 120 p. Amelander f 460; in cons.: 125 p. Amerik. f 480; 120 Odessa, f 465, 470, 121 p. Lul. f 470.

Rogge tot verhoogde prijzen verkocht, als in entr.: 116 p. f 440; 118 p. Pererob. f 465, 470; 123 p. Deens. f 480.

Garst tot hooger prijs: 107, 108 p. Vries Winter f 345, 350.

Haver mede hooger: 88 p. Dikke f 220; 91 p. Finn. f 230, 72 p. Voer f 185.

Berigt van Amsterdam.

Woensdag 5 Mei, 4 ure.

[illegible] 2½ pCt. 88½, 89. Ditto 3 pCt. 70. Ditto 3 pCt. contre 70½, ⅝. Dito Certific. 4 pCt. 89½, ⅝. Handelm. 175. Ardoins 510 p. st. 19½. Dito Coupons 15½. Spanje Binnen 3 pCt. 29½. Portug. 4 pCt. 36½. Oude Russen 88½. Do. Stieglitz en Co. 88½.

OPGAVEN van de Hoogte der Rivieren te MAAS te GRAVEN en DIEZE te 'S BOSCH

Dag	MAAS te GRAVE		DIEZE te 'S BOSCH			
	BOVEN	ONDER	BOVEN	ONDER		
	Meet.	dm.	dm.	dm.	ellen	dm.
6	6	2	8	0	17	

De O. te 's Bosch is 4 el 11 duim boven AP.

Hooge val der rijp te Keulen, 3 Mei 6 voet [illegible]

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY te 's Bosch.